

WERK VEILIG MET BESTRIJDINGSMIDDELEN

door H. W. Mekelenkamp, Arbeidsinspectie te Arnhem

Op grond van de bepalingen van de Bestrijdingsmiddelenwet en het bestrijdingsmiddelenbesluit is een ieder die bestrijdingsmiddelen in voorraad heeft, vervoert of doet vervoeren, gebruikt of doet gebruiken, **verplicht de nodige maatregelen te nemen om een ongeval te voorkomen.**

Opslag

Alle ongediertebestrijdings- en gewasbeschermingsmiddelen, ook restanten hiervan en ongereinigde verpakkingen, moeten bewaard worden in een uitsluitend voor dit doel bestemde bewaarplaats.

Deze ruimte mag niet gebruikt worden voor andere doeleinden d.w.z. dat er geen materialen e.d. in bewaard mogen worden. De toegangsdeur moet, buiten de tijd gedurende welke hiervan gebruik gemaakt wordt, met een deugdelijk slot zijn afgesloten. De sleutel dient steeds buiten bereik van onbevoegden te worden opgeborgen.

Op de buitenzijde van de bewaarplaats dient een duidelijk leesbaar opschrift te zijn aangebracht (zie afbeelding 4).

Deze bordjes zijn veelal verkrijgbaar bij leveranciers van bestrijdingsmiddelen.

Het vervoer

Bij het vervoeren van bestrijdingsmiddelen moet ervoor gezorgd worden dat:

- de verpakking onbeschadigd blijft;
- tijdens het vervoer de middelen niet worden verloren, met het gevaar dat zij in handen van onbevoegden (bijvoorbeeld kinderen) komen;
- bestrijdingsmiddelen niet onbeheerd ergens achtergelaten worden;
- het vervoer alleen geschiedt in een afgesloten kist(je) of een afgesloten vervoermiddel.

Opmerking: bij vervoer met een personenauto, fiets of bromfiets een dergelijk(e) kist(je) gebruiken.

Het gebruik

Zware vergiften zijn die bestrijdingsmiddelen, die wettelijk voorzien moeten zijn van een gevarenteken (doodshoofd of Andreaskruis). Hiermee mag niet worden gewerkt door personen beneden de leeftijd van 18 jaar.

Voor middelen zonder gevarenteken is de minimum leeftijd 16 jaar. Het risico voor de mens bij het omgaan met giftige stoffen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de aanrakingswijze met de giftige stof.

De stof (het vergif) kan het lichaam langs verschillende wegen binnenkomen:

- opname door de huid; een vaak onderschatte weg;
- opname door de mond; per abuis drinken uit een fles met bestrijdingsmiddel;
- opname via de longen; de meest voorkomende oorzaak van vergiftigingen.

Om tegen dit risico beschermd te zijn, dienen waar nodig persoonlijke beschermingsmiddelen te worden gedragen. Als **(doelmatige kleding)** wordt aangemerkt een volledig regenpak (of een goed sluitende overall) dus met capuchon. Het jasje van het regenpak

Afbeelding 4. Op de buitenzijde van de bewaarplaats dient een duidelijk leesbaar opschrift te zijn aangebracht met de afbeelding van een doodshoofd van tenminste 60 mm hoog en het woord „Bestrijdingsmiddelen”, alsmede, indien de bewaarplaats betreedbaar is, een opschrift: „verboden toegang voor onbevoegden, open vuur en roken verboden”. (Foto Arbeidsinspectie.)

dient altijd gedragen te worden als de spuit op de rug wordt gedragen. Lekkende rugketels of niet goed sluitende deksels daarvan hebben al veel ernstige vergiftigingen veroorzaakt. Draag waterdicht **schoeisel**.

Draag bij het omgaan met bestrijdingsmiddelen altijd **handschoenen**.

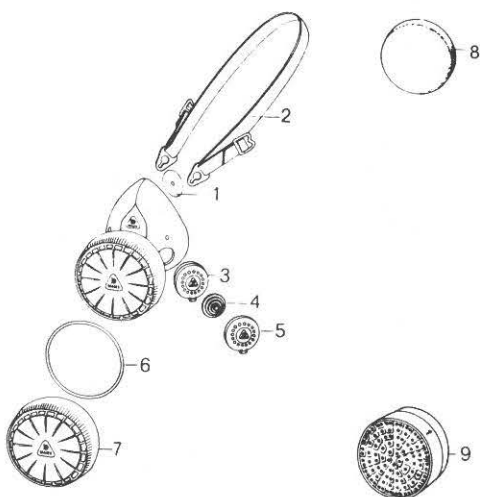
Ondanks de vaak harde huid van de handen, dringen toch nog spuitmiddelen de huid binnen; denk daarbij aan de vaak voorkomende kleine wondjes aan de handen! Goede handschoenen moeten waterdicht en voldoende lang zijn, zodat de kap van de handschoen in de mouw gedragen kan worden. Zij dienen gevoerd te zijn; dit heeft een vochtabsorberende werking.

Meestal zal men ter bestrijding van kruipende insecten een insecticide aanbrengen met een zodanig spuitapparaat, dat onder lage druk een grove druppel wordt gevormd.

Bij het verspuiten van een insectendodend middel in een ruimte bestaat een veel grotere kans op vergiftiging dan bij het uitleggen van een gereed lokaas voor rattenbestrijding. In het eerste geval is het noodzakelijk om een doelmatig filtermasker te dragen.

Ook bij het mengen van poedervormige insecticiden en rodenticiden (b.v. warfarin) voorkomt het gebruik van het halfmasker inademing.

Dit adembeschermingsmiddel (zie afbeelding 5) moet in goede staat van onderhoud verkeren.

Afbeelding 5.
Reserve onderdelen:
1. inademingsventiel-
plaatje,
2. hoofdband,
3. uitademingsventiel
kompleet,
4. uitademingsventiel-
plaatje,
5. uitademingsventielkap,
6. dichtring,
7. deksel,
8. wattenvoorfilter
9. organische gassen, stof,
dampen en nevel,
stofklasse III b:
filter A 915 St

Het gelaatsstuk moet passen!

Elk masker moet zodanig zijn ingericht dat de in te ademen lucht een filterbus, voorzien van een voorfilter en een koolfilter, moet passeren die de in te ademen lucht van de giftige bestanddelen zuivert. Deze filters tijdig vernieuwen! Het voorfilter als het vuil is; het koolfilter na een gebruiksduur van ca. 20 uur of na één seizoen. Binnen deze tijd doen zich gevallen voor dat het te verspuiten middel te ruiken is in het masker. Dit is dan een waarschuwing voor de gebruiker dat het filter verzadigd is en hoognodig dient te worden vernieuwd.

Bewaar het masker nooit in de bestrijdingsmiddelenruimte. De damp die de bestrijdingsmiddelen verspreiden wordt opgenomen in het koolfilter.

Wanneer persoonlijke beschuttingsmiddelen dragen?

Wettelijk: als dit op het etiket van het bestrijdingsmiddel vermeld staat. In andere gevallen: bijna altijd. Het gaat om uw gezondheid.

Is de huid verontreinigd met een (verdund) bestrijdingsmiddel, was deze dan zorgvuldig schoon. Eerst met koud, daarna met warm water en zeep. Is het middel in de ogen terechtgekomen spoel deze dan rijkelijk en langdurig uit met stromend water.

Draai nooit een „sjekkie” met ongewassen handen. Rook niet tijdens welke spuitwerkzaamheden dan ook: de moleculaire gifdeeltjes die in de lucht zweven, hechten zich op uw rokertje en u zuigt het vergif rechtsteeks in de longen.

Vóór het eten: handen wassen! Neem daarom indien mogelijk water (b.v. in een drum), zeep en handdoek mee als u op karwei gaat.

Veronachtzaam deze **hygiënische** maatregelen niet!

Mocht u ondanks de voorzorgsmaatregelen en het zo goed mogelijk naleven van de wettelijke voorschriften en bepalingen (zie etiket), toch nog een vergiftiging oplopen, dan dient u onmiddellijk een arts te waarschuwen. Vertel deze met welk middel u heeft gewerkt. Uitsluitend de behandelend arts kan zich bij vergiftiging wenden tot het Vergiftigingen-centrum van het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid (R.I.V.), telefoon 030-789111, toestel 1222 of 1375.

Wordt u ooit geconfronteerd met een vergiftigingsgeval, dan kunt u in afwachting van de komst van de arts de volgende **eerste hulp maatregelen** treffen. U hoeft daarvoor geen gediplomeerd E.H.B.O.-er te zijn. Denk er aan: **eerste hulp is vaak levensreddend**.

- Vergif ingeademd: breng getroffene in een omgeving met zuivere lucht. Pas op voor uzelf als u de besmette ruimte betreedt.
- Vergif in de maag: **indien patiënt zelf het glas kan vasthouden**, dan twee glazen water laten drinken. **Daarna moet de patiënt braken**. Laat de getroffene **nooit melk drinken**: melk is geen tegengif voor bestrijdingsmiddelen, integendeel: het bevordert zelfs de opname van het gif in het bloed!
- Vergif op de huid: zorgvuldig wassen, eerst met koud water, de huidporiën gaan dan dicht, daarna met warm water en zeep.

Bestrijdingsmiddelen worden nu eenmaal veel gebruikt. Of het altijd wel nodig is? Al deze middelen zijn in meer of mindere mate giftig en daarom gevaarlijk voor de mens. Mits men de nodige kennis opdoet over de gevaren en de voorgeschreven beschermingsmaatregelen kent en toepast (zie etiket), kan er veilig mee worden gewerkt.